

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Wiedza o historii języka polskiego - wykład - fonetyka (Wykład), PG_00211152						
Kierunek studiów	Filologia polska (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2027/2028		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	2		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	3		Liczba punktów ECTS		1.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Polskiej -> Zakład Języka Polskiego						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr hab. Lucyna Warda-Radys, prof. UG				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	15.0	0.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15		1.0		9.0	25
Cel przedmiotu	Zapoznanie studentów z genezą języka polskiego i podstawowymi procesami językowymi, które przyczyniły się do ukształtowania współczesnej polszczyzny. Ukazanie śladów dawnych procesów językowych (fonetycznych) we współczesnym języku polskim. Kształcenie umiejętności diachronicznej analizy zjawisk językowych.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FPL3_W06] Zna i rozumie w stopniu zaawansowanym szczegółowe zagadnienia z zakresu wiedzy o języku polskim w aspekcie synchronicznym i diachronicznym.	Ma rozszerzoną wiedzę szczegółową z zakresie historycznej fonetyki języka polskiego.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FPL3_U04] Potrafi w stopniu zaawansowanym realizować umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie językoznawstwa.	Posiada podstawowe umiejętności badania zjawisk z zakresu fonetyki w historycznych tekstach w języku polskim: formułowanie problemu, jego analiza przy wykorzystaniu odpowiednich metod i narzędzi badawczych, przedstawienie wyników analizy.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[FPL3_K02] Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy humanistycznej w kształtowaniu postaw społecznych i zawodowych oraz jest gotów do jej ciągłego rozwijania i weryfikowania.	Planuje i organizuje swoją pracę w zakresie badania zjawisk fonetycznych w historii języka polskiego, krytycznie ocenia jej efekty.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
Treści przedmiotu	Pochodzenie języka polskiego (miejsce języka polskiego w rodzinie języków indoeuropejskich, język polski wśród języków słowiańskich). Metody badań językoznawstwa diachronicznego. Ewolucyjność języka i jego podsystemów. Główne przemiany systemu fonologicznego: wokalizm zmiany jakościowe (metatezy i przegłos) i zmiany ilościowe (dotyczące iloczasu, wokalizacji lub zaniku jerów i rozwoju sonantów) ; konsonantyzm: palatalizacje, dyspalatalizacje i powstanie nowych fonemów; zmiany w grupach spółgłoskowych.		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Brak.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	aktywny udział w zajęciach	50.0%	20.0%
	pisemny test	50.0%	80.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	K. Długosz-Kurczabowa, S. Dubisz, Gramatyka historyczna języka polskiego, Warszawa 2006 (fragmenty). S. Rospond, Gramatyka historyczna języka polskiego, Warszawa 1999 (fragmenty). Z. Klemensiewicz, T. Lehr-Splawiński, S. Urbańczyk, Gramatyka historyczna języka polskiego, Warszawa 1955 (fragmenty).	
	Uzupełniająca lista lektur	J. Strutyński, Elementy gramatyki historycznej języka polskiego, Kraków 1998. W. Kuraszkiewicz, Gramatyka historyczna języka polskiego. Podstawowe wiadomości z wyborem tekstów staropolskich do ćwiczeń, Warszawa 1972. Z. Stieber, Historyczna i współczesna fonologia języka polskiego, Warszawa 1966. T. Lehr-Splawiński, Język polski. Pochodzenie, powstanie, rozwój, Warszawa 1978. D. Podlawska, Gramatyka historyczna języka polskiego z elementami gramatyki języka staro-cerkiewno-słowiańskiego i dialektologii, Słupsk 1996. - Teksty staropolskie. Analizy i interpretacje, red. W. Decyk-Zięba i S. Dubisz, Warszawa 2003. - Cz. Bartula, Podstawowe wiadomości z gramatyki scs na tle porównawczym, wyd. dowolne. L. Moszyński, Wstęp do filologii słowiańskiej, Warszawa 1984. K. Długosz-Kurczabowa, <i>Nowy słownik etymologiczny języka polskiego</i>, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003. - A.Piela. Słownik frazeologizmów z archaizmami. Pamiątki z przeszłości. Warszawa 2018.	
	Adresy eZasobów		
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Skład grupy języków słowiańskich. Geneza języka polskiego.		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy		